

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De co[m]mendatio[n]e ioannis hircani ca. ij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Bachabeorum. II.

am solennizare. Additur quoque in eadem epistola quod cum iudas aduersus timotheum dimicaret, apparuerunt aduersarij de celo viri. v. in equis ducatu iudeis praesentes, e quibus duo machabaeus mediu habentes, armis circūseptu conseruabant: in aduersarios autem tela et fulmina iacebant. Nec multo post tempore cum egredieretur iudas a hierosolymis ut dimicaret aduersus listam apparuit precedens eos eques in veste candida armis aureis hastā vibrans. Addit quoque quod sopite rogauerunt iudeos secū habitantes ascendere scaphas quas parauerant in die festo ad colludendum. Cuius in altu processissent: summerserunt ex eis non minus ducentos. Quāobrem iudas in nocte supueniens portū succedit, et scaphas erussit, refugos ab igne gladio gemit. Jamnitis quoque nocte supuenit, et portū cum nauibus succedit, ita ut lumen ignis appareret hierosolymis stadijs. cc. xl. Addit quoque quod plio commissio apud iamnia plures praestrati sunt de iudeis. Et venit iudas cum suis ut corpora praestratorum tollerent, et in sepulchris poneret paternis. Inuenerunt autem sub tunicis in terfectorum de donarijs idolorum, que apud istam niam fuerunt. Quibus ergo manifestu factu est ob hanc causam eos corruisse. Et hūdit perit iustu dei iudiciu, quod occulta fecerat manifestata, et in peccis conuersi rogauerunt deum ut delictu eorum obliteraret. Veru vir fortis simus iudas collatioe facta a suis, xij. milia drachmas argenti misit hierosolymā offerre ea ibi pro peccatis mortuorum vel delicto illorum in sacrificium. Addit quoque quod cum sceleratissimus nicanor psequeret iudā post fedus cum eo initu, et postea fractum, coperit iudā esse in locis samarie, et disposuit bellu committere cum eo in die sabbati. Iudei pro quod sequebantur nicanore pro necessitate dixerunt ei, ut honorem daret diei sanctificationis et deo qui vniuersa cōspicit, At ille quesuit ab eis. Si potes est in celo qui imperauit ei die sabbatorum. Et dixerunt, Est deus vnus in celo potes, qui iustitiam agi dicit, viij. At ille ait, Et ego potes sum sup terrā, qui impero sumi arma, et negocia regis impleri. Bachabeus autem cum pauci essent cum eo, formidantes impetu nicanoris et militum rudine, singulos illorum iudeorum armauit non dypei et haste munitione, sed sermonibus optimis et exhortationibus, praesertim exposito eis sermone quod in eadem nocte viderat in huc modum. Uiderat ontam summū sacerdotē, quod a puero in

virtutibus exercitatus fuerat manus, protendētem et orantē pro populo iudeorum, Post haec apparuisse et alios viros etate et gloria mirabili circa illu: et ostēditisse. Hic est amator populi israel, hic est qui multu orat pro populo, et ciuitate sancta hieremias propheta dei. Extēditisse autem hieremiā dextram et dedisse iude gladiu aureum, et dicentē, Accipe scutu gladiu minus missus a deo quo deiciēs aduersarios populi mei israel. Qua visione confortati quod erant cum iuda impetu fecerant in hostes, et praestauerunt ex eis non minus quod, xxx. milia, nicanore cum eis interfecto, et redierunt hierosolymā hūdit dicentes deū, et caput nicanoris et manu cum humero abscisam extra templu suspenderunt. Itaque omnes communi consilio decreuerunt nullo modo die istu absque celebritate preterire. Hic terminat epistola iude ad dispositionē iudeorum. Terminata igitur epistolari recapitulatioe ad psecutionē historie reuertamur de iohanne filio simonis psequentes.

De commendatione iohannis hircani.

Capitulum. II.

De iohanne simone

inquit vltimū quinquē filiorum mathathie asamonē dux et sacerdos fuerat in iudea successit ei filius eius iohannes: cognouit hircanus a deuitis hircanis, quē iosephus in tribu commendat, in religioe sacerdotij, in strenuitate ducatus, et quia vir propheta erat, Qui insecutus est ptolomeu, qui patrem eius dolo interfecerat, matremque eius cum duobus paruulis tenebat in vinculis et fugerat ad oppidu vltra hierichonta, quod agone vocabatur. Obsessor quidē oppido, cum iohannes acrius insistebat, ptolomeus matrem iohannis et fratres sup muros vsque ad sanguinis effusionem cedebat fractusque pietate iohannes ab impugnatione se temperabat. Matrem tamen clamante ne pro se sineret scelus ptolomei inultu. Mortem enim suā sic iudicaret immortalitate meliorem. Ob hoc dicitur tracta obsidione septimum aduenit annus festatus a iudeis, Recessitque ab obsidione iohannes, ptolomeus pro matre ipsius et fratribus occisis cōfugit ad zenonem.

phladelphie tyrannū, qui cotilla cognomī nabatur.

De institutione penodochiorū, et de morte iohannis Caplm. III.

Est hoc antio

pch^o pōticus rex syrie obsedit hie rusalē. Quāobzē apuit hircan^o duos de. viij. loculis circūstantibz sepulcrū dauid z sustulit ex eis plus q̄ tria milia talē torum. deditqz trecenta talenta antiocho vt ab obsidiōe recederz. z vt placaret murmur populū de. apertioe sepulcri. de reliqua pe cuncta prim^o instituit penodochia pauperuz in hierusalez. Samariā captā solo equauit quā post herodes instaurans sebatz dixit. **Hortu^o** est autē iohannes. xxxij. annis rebz optime administratis relictis quinqz filijs Aristobolo primogenito et antigono cū tribus minoribus. Cūqz nullus eorum ad regēdū pplm susciceret. vxore suā disertissimaz iudce prefectit et filijs.

De restitutiōe regnū iudeorum per aristobolum. Caplm. IIII.

Aristobolus ve

aro impatiēs dominū maternū ma trem cū tribus fratribz minoribz vinculant in carcerē. et antigonū quē dilige bat secūdū a se pstituit. Imposuitqz sibi dia dema. et restitūtū est regnū iudce. Fluxerāt autē a sedechia sub q̄ regnūz fuerat interruo ptū anni quadringentisepuagintaquinqz. et menses tres. vl' a reditu de captiuitate ba bylonis. Unde sepe legit intermissum fuisse regnū vsqz ad hircanū et aristobolum itrans itine. id est. vsqz ad aristobolū hircani. Nec tamē regnauit aristobol^o nisi per annū. eo qz matrē fame peremerat i vinculis. Cūqz egrotaret aristobolus in turre. que post ab heroz deducta est antonia. redibat antigon^o de galilea. in qua multa p̄clare fecerat. induit^o no uis armis et decentibz. Cūqz ingrederet hie rusalē in diebus scenopheglaz ob honores fratris. et vt ostētarer decore armorz populo armatus intrauit. Quod vidētes emulsi p̄i us. et maxime vxoz fratris. que oculos i euz iniecerat. sed ipse ei assensum non prebebat: accusabant eum dicētes aristobolo. Frater tuus audiens te egrotantē in manu forti et armata intrauit vt te perimat et regnet. Qd

ita probare potes. Tūc cum venire ad test venerit armatus super his que dicimus cor tus esto. Posuit ergo ad suggestione vxoris Aristobol^o armatos in subterraneo qui pir gus stratonis dicebatur. per quē antigon^o transitum factur^o erat. qui si veniret armat^o cum interficerent. Et aduocans fratrē aristo bolus precepit nuncio vt diceret ei ne veniret armatus. Sed regina corrupit nuncium muneribus vt diceret ei qz cū armis descenderet. Affectaret enim cum rex videre in ar morum decore.

De nece antigoni. Caplm. V.

Rat autē eo tem

e pore in hierusalē genitalia^o qui daz iudas noīe de heresi esse qz qz pstellationē iudicauit de natiuitate puero rū. qui scholasticis suis arte sua p̄dixerat de morte antigoni et diē z locū. Is cū vidisset antigonū in armis gloriātē. exclamauit. Pa pe. Hūc mihi pulerum ē mozi qū an me ver ritas interijt. mearūqz p̄dic. ionū aliqz mendaciū deprehēsum est. **Quit** antigon^o iste qz bodie moritur^o erat in pirgo stratonis. Loc^o autē ille ab hinc secerēt stadijs distat. hore p̄o diei sūt q̄ttuor. Cūqz sic euilaret sener. paulo post occisus est antigon^o cū armat^o descēderet p pirgū stratonis seqz locoz. equocatioe sener agnouit fuisse deceptrū. Audies autē re: morte fratris. idoluit. adeoqz morbz inualuit vt sanguinē lacerat^o visceribz euomeret. Quē vn^o de seruil hūc officio destinat^o foras ei ferēs vbi antigon^o occis^o fuerat casu effudit sup adhuc extātes cruozis macias. Quod vi dēs ppl's exclamauit. asserēs nutu dei i occi si vltionē sanguinē libatū occisor^o. Cūqz cum sam clamoris rex seiscitaret. nullusqz ei aude ret. p̄dere tandē mināri p̄ tacturnitate suppli cū verū qd erat ei indicauerit. Et ingemiscēs ait. Fas nō erat vt dei lumē scelera mea late rēt q̄ten^o o corp^o improbū matri fratrisqz ant mā damnatā detineb. Utinā nō paulatī eis sanguinē meū libē. s; totū simul accipiāt. Et his dictis expirauit.

De tyrannide regis alexandri Caplm. VI.

Jo mortuo

q prole et ca nō suscepit. ffes vno ri soluit avicul^o maiorē natū alio